

MAI VILÁG

FŐSZERKESZTŐ: KADÁR IMRE. FŐMUNKATÁRSÁK: KÖS KAROLY, MOLTER KAROLY. FELELŐS SZERKESZTŐ: SERESS JÓZSEF

Tornya Gyula kilépett a Magyar Pártból

(Cluj-Kolozsvár, nov. 22. Saját tud.) A Keleti Újság mai számában szürke hir jelent meg arról, hogy Bernády György kilépésével megüresedett a Magyar Párt elnöki tanácsában egy hely és Temesvárt akcióját indult meg, hogy erre az elnöki tanácsot ajánlják. Tornya Gyula volt szenátort ajánlják.

A Magyar Párt hivatalos lapja azonban minden jel szerint még nem tud arról, hogy

Tornya Gyula lemondott a Magyar Pártban viselt összes állásairól és kilépett a pártból.

Kilépését, nem tudni mi okból, nem hozta nyilvánosságra a párt vezetősége, amelyet Bernády György kilépése után ez az újabb jelentős kilépés a lehető legérzékenyebben érint.

Tornya Gyula a Magyar Pártban hosszú ideig mint a települési ügyek szakértője és intézője szerepelt. A vereség után parlamentben szenátora volt a Magyar Pártnak és egyike volt azoknak a keveseknek, akik tökéletesen tudva románul, aktív részt vett a parlament életében. Már akkor az elégedetlenség közé tartozott és sokszor emlegette, hogy a parlamenti képviselő a magyarságnak nagyon gyenge és minden erővel tevékenységre képtelen. A mostani parlamenti képviselő még tehetetlenebb. Tornya gyakran emlegette keserűen az úgynevezett néma képviselőket, akiket egyáltalán nem lehet használni erővel vagy nem erővel munkára sem.

Többször kifogásolta Tornya Gyula azt is, hogy a párt tulajdonképpen vezetőségében Bethlen György gróf mellett nagyrészt olyanok foglalnak helyet, akik tőle függő helyzetben vannak, akár mint a párt hatalmas fizetésekkel dotált alkalmazottjai, akár pedig mint Bethlen és családja ügyvédjei, akikkel szemben a függő helyzetben nem lévő tanácsadók vagy nem járnak el az ülésekre vagy pedig, mint Sándor József, megbántva visszavonult a párttól.

Tornya Gyula többször kifogásolta azt is, hogy a párt anyagi ügyeit is, egyrészt szertelen költségekkel intézik, másrészt fontos és nélkülözhetetlen kiadásokra nem jut pénz. Ezért Tornya már régen bizalmatlan a párt elnökséggel szemben, amely voltaképpen diktatórákat gyakorol a parlamenti képviselőkkel szemben, amely olyan nagyszabású törvényjavaslathoz, amilyen például a rendtörvény volt, hozzá sem szólt és katasztrófálisnak tartja a párt anyagi vezetését is.

Az elmúlt parlamenti ülés alatt Tornya többször sürgette, hogy igyekezzenek javítani a helyzeten és közvetítő szerepet töltsön be a párt reformesportja és a hivatalos pártvezetőség között. Többször élesen kritizálta a pártvezetőség tehetetlen munkáját: az iskolák államsegélye ügyében is. Panaszait nem vették figyelembe és ez érlelte meg benne végül is azt az elhatározását, amelyre kilépett a Magyar Pártból.

Mialatt tehát a látszólagos pártegység dogmáját

mindenáron tartani akarja a vészesegény hivatalos vezetőség,

addig az a helyzet, hogy most már külön utakon keresi a magyarság boldogulását a demokratikus Magyar Néppárt. Bernády György után a vezérek közül elhagyta a pártot már Tornya Gyula is és az újabb kilépéseknek egész serege áll a küszöbön. Mindez azért, mert

a pártvezetőségben helyet foglaló néhány ur semmiféle belátásra nem hajlandó

és inkább türi, hogy a magyarság szeretésszéllel szakadjon, semhogy, átengedjék a vezetést olyanoknak, akik náluk

nál talán több sikerrel próbálhatnák meg egyre rosszabb és rosszabb kisebbségi helyzetünk orvoslását.

Tornya Gyula a Magyar Párt bántási feje volt aki ott szinte minden magyar közösségben megszervezte a Magyar Pártot. Kilépése így egyáltalán nem tekinthető izolált személyi aktusnak, amint hogy Bernády György kilépése is igen széleskörű következményekkel fog járni. Nem kétséges, hogy előbb-utóbb találkoznunk fognak mindazok az áramlatok, amelyek többre tartják a magyarság ügyét, mint a Magyar Párt vezetőit. Erőteljesebb és komolyabb kisebbségi politikát akarnak mindezek az áramlatok és nem lehet már hosszabb ideig utat állni.

Orosz hadihajók a román vizeken

(Bucuresti, nov. 22. Rador.) A legutóbbi napokban több szovjet hadihajó különös körülmények között cirkál román, török és bolgár vizeken, különösen

a mi postahajóink irányában. Erre való tekintettel a hatóságok elrendelték a hajók fölfegyverzését és valamennyi hajóra katonai őrséget vezényelt ki.

Egy év és nyolc havi fogházra ítelt a kolozsvári törvényszék egy panamázó vasuti főtisztviselőt

(Cluj-Kolozsvár, nov. 22. Saját tud.) Kozma Dezső, a marosvásárhelyi állomás volt főtisztviselője fölött ítélkezett ma délelőtt a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa. A törvényszéki vádirat szerint Kozma hamis okmányokkal és ki fizetési utalványokkal hónapokon ke-

resztül fosztogatta az államvasutak pénztárát, többszáz ezer lejellel megkárosítva az államot.

A törvényszék több tanu kihallgatása után sikkasztás és közokirathamításban találta bűnösnek Kozmát és egyévi és nyolchónapi fogházbüntetésre ítélte.

A budapesti és bécsi egyetemi verekedések ügyében a parlamentben interpellációk fognak elhangzani

A bajtársi szövetségek vezetői felelőtlenek akciójának minősítik az egyetemi verekedéseket

(Budapest, november 22.) A pécsi Erzsébet tudomány egyetem hallgatói szolidaritást vállaltak a műegyetemről kizárt négy diákkal és elhatározták, hogy 3 napig nem fogják az előadásokat látogatni.

A zsidó egyetemi hallgatókat, kik elmentek az előadásokra, megtámadták. A verekedésekben úgy a zsidó, mint a támadó egyetemi hallgatók közül többen megsebesültek.

A bajtársi szövetségek vezetői nyilatkozatot adtak ki, melyben kijelentik, hogy távol állanak az egyetemi botrányoktól, melyek egyes tuheves hallgatók egyének akciói.

Klebensberg Kunó közoktatásügyi miniszter kijelentette az egyetem rektorainak, hogy a verekedések kezdeményezőit minden esetben ki fogja

zárni az egyetemekről, hogy a rendet így biztosítsa.

Pakots József képviselő a verekedések ügyében interpellációt jegyez be a parlamentbe. Beszédjét a holnapi ülésen fogja elmondani. Hegy-megi István ugyancsak ez ügyben engedélyt kért a parlamentben, hogy napirend előtt felszólalhasson.

Több ember megfagyott Lengyelországban

(Varsó, nov. 22.) Varsó környékén szibériai hideg uralkodik napok óta. Ot-tani lapjelentések szerint több ember megfagyott már az országban.

Lefevre volt a titokzatos kötvényhamisító

(Páris, nov. 22. Rador.) A magyar járadékpapírok hamisításával kapcsolatos bűnügyben letartóztatott titokzatos személy nevét ma közölték a nyilvánossággal. A neve Lefevre és többszörmányos és egyik nagy bank tisztviselője is. Bűntársait keresik. Tegnap letartóztat-ták Koggon Caillaux volt pénzügyminiszter kabinetfőnökét. Az Action Française Caillaux is bűnrészességgel vádolja és azt állítja, hogy nemcsak a magyar bankjegyeknél, hanem az orosz ázsiai bank részvényeinél és a bakui petró-leumtársaság papírjainál is Caillaux a főbűnös.

Lemondott a belga kormány

(Brüsszel, nov. 22. Rador.) A belga kormány lemondott. Lemondása oka a kormány szociálista és polgári tagjai közötti ellentétekben keresendő, amelyek a katonai szolgálat leszállítása és a hadsereg felkelése kérdésében keletkeztek. Valószínű, hogy újból Jasper nyer megbízást kabinetalakításra de a szociálisták nélkül.

Az olasz hatóságok letartóztattak egy képviselőt és egy tábornokot, kiket fascista-ellenes üzemekkel vádolnak

(Róma, nov. 22.) A hatóságok letartóztatták Pondio di San-Sebastian országgyűlési képviselőt, kit azzal gyanúsítanak, hogy fascista ellenes elemek külföldre menekülését segítette elő.

Letartóztatták Ventignegnea Robert tábornokot is, kinek neve előfordult a képviselőnél talált iratokban.

A denveri rendőrség belelőtt a sztrájkoló bányászokba

(Newyork, nov. 22.) Denwerben a harmincadik napja sztrájkoló bányamunkások összeütköztek a rendőrséggel. A rendőrség fegyverét használta és többször a tömegbe lőtt. Három munkás rögtön meghalt. Huszan életveszélyes sebesüléseket szenvedtek.

MAI PÉNZPIAC

Zürichi nyitás (november 22.) Berlin 12375, Amsterdam 209 és fél, Newyork 51845, London 2528 és fél, Páris 2033 és fél, Milánó 2825, Prága 1537, Budapest 9080, Belgrád 913, Bukarest 320, Varsó 5820, Bécs 7310.

Devizát az Egyesült Közgazdasági Banknál a legelőnyösebben szerzetheti be.

KOTTA Lepage

Divatbárony minden színben 88 lei a GÓLYA áruházban.

Halálbüntetés helyett önkéntes száműzetést vállalt Kalános István vistai cigányvajda a kolozsvári járásbírószágon

Cluj-Kolozsvár, nov. 22. A Mai Világ tudósítójától.) Kalános István nyugodt arccal állott a rendőrtiszt előtt és vallomását szakszerűen tette meg, mint akinek nagy gyakorlata van ezen a téren:

— Beismerő vallomást teszek. Valóban loptam, keveset ugyan, de kényszerítve voltam rá, mert nyomorogtam, éheztem és fáztam.

Kalános István, Vista község-beli lakos

Az elfogott cigányvajda valamikor — mintegy három évvel ezelőtt rendes cím és lakhellyel rendelkezett, majd pedig saját anyósának is kilátásba helyezte, hogy véresre veri, ha még egyszer beleavatkozik a „szívek harcába” és védelmére kel feleségének.

Anyósa megveretésére azonban csak sokára került sor, mert az embergyűlölő Kalános előzőleg a fél községet inzultálta, feleségét és rokonait betegre kínoztta, részeg állapotban pedig mintája volt a falu rosszának.

A község veszélyeztetett lakossága minden lehető eszközt elkövetett, csak hogy Kalános személyétől mentesítse a falut és még bizonyos pauszát is felajánlottak neki, a vidékről való végleges távozás fejében...

Elindult a falu...

Egy hétfői napon, a hajnali órákban hatalmas tömeg zörgetett be egy ismert kolozsvári ügyvéd lakására. Nem kívánták Kalános megbüntetését, csak azt, hogy egy bizonyos pragafus megkeresésével eltávolítsák őt a községből.

A zavarba hozott ügyvéd rövid gondolkodás után leemelte könyvespolcáról Karenina Anna egyik vaskos kötetét és felülve a könyvet, kijelentette:

— Itt van a törvénykönyv, amelyben megtaláltam a paragrafust. A többi pedig majd a bíróság előtt, amely törvényesen ki fogja mondani a távozás kötelezettségét a renitens Kalános fejére.

Halálos ítélet a járásbírószágon

Alig egy hónapra a történetek után a kolozsvári járásbírószágon tárgyalásra tűzte Vista község lakosságának ügyét. A tárgyaláson megjelent több, mint harminc sértett azonkívül mintegy száz tanu, akik igazolták azt, hogy Kalános valóban méltatlanul foglalt helyet a falu lakosainak sorában, mert a megengedettnél is brutálisabb.

A tanúk kihallgatása után a magánvádat képviselő ügyvéd leszögezte álláspontját, majd rövid bevezető után felütötte a vörös bőrkötésű Karenina Annát és hirtelen fordulattal a vádlottra nézve így vonta le klonkluzióit:

— Halálos ítéletet kérek a vádlottra, mert embertelenül járt el embertársával szemben.

Majd feszegette a kivégzések különböző módjait, amelyek hallatára Kalános elsápadt és halálfelelemtől remegve elájult a vádlottak padján.

Mielőtt még kihirdették volna a járásbírószágon ezer lejtőre rugó pénzbüntetést, zokogva kijelentette Kalános az ügyvédnek, hogy bármely perben elköltozik Vista községből, csak kegyelmezzenek életének.

Kalános István ez eseténél már lo-

pásai sokkal kevésbé érdekesek. Mindössze huszonkettőt olvastak eddig fejére, amelyek közül ötöt tagad, a többi azonban „töredelmesen” bevallja, mert fél a halálbüntetéstől. Tragédiája, hogy teljesen járatlan a jogban, holott Ka-

lános maga dicsekedett el vallomása során:

A betörőnek illik legalább annyi törvényt tudni, mint a védőjének.

Kalános nem tartotta be a szabályt és ezen rajta vesztett... s. m.

Trotzki titkos manifesztumában a szovjet összeomlását jósolja be

(Moszkva nov. 22.) Az orosz kommunista párt ellenzéki csoportja, mely Trotzki vezetésével áll, titokban egy manifesztumot terjeszt, melyet a párt háromezer tagja írt alá. A manifesztum aláírói között számos híres nevet találunk, kiket nemrég zártak ki a pártból Trotzkival, Zinovjéwvel és Kamenyevvel együtt. Így az aláírások között szerepelnek Antonow Ossienko volt prágai nagykövét, Krestinsky berlini követ, Radek, Preobraszensky a volt központi párttitkár, Rakowszky volt párisi nagykövét és Muralow, a moszkvai helyőrség volt parancsnoka.

A bolsevizmus mérlege

Trotzki titkos manifesztuma a következőket tartalmazza:

Az építési időszak mérlegében egyidejűleg jelentékeny nyereségeket és még jelentősebb nehézségeket találunk, melyek a produktív erők nem kielégítő fejlődéséből és gazdasági életünk visszamaradottságából származnak. A bajok mindinkább erősödnek minex fő oka, hogy a való helyzetet eltitkolják a párt nagy tömegei előtt.

A proletárdiktatura reális helyzetének marxista analízise helyett egy hamis kispolgári teóriát hoztak: „az egyetlen országbani szocializmus” elvét, melyhez a marxizmusnak és a leninizmusnak semmi köze nincs.

A bérkérdések és a munkanélküliség ügye, mindinkább erősödik. A téves politika erősíti azokat az erőket, melyek a proletárdiktatura legyőzésére törekednek. A nagyparasztok, a kereskedőosztály és hivatalnokok a munkásosztály rovására megerősödtek.

A nehézipar visszaesése és a szovjet-rendszernek a nemzetgazdaságban egyáltalán nem kielégítő szereplése a kapitalista elemek megerősödését szolgálja.

Visszaestek a munkabérek

A bérek ügyében visszaesés állott elő.

Az előző rendszer helyett hogy a termelés arányában a bérek is emelkedtek, megint behozták az akkordrendszert. A munkás már nem tudja helyzetét a nemzetgazdaság fejlődésével egyidejűleg úgy javítani mint azelőtt és kénytelen fizikailag túlterhelni magát, ha helyzetében változást akar elérni.

Ez természetesen a munkanélküliség növekedését is magával hozta és munkanélküliek számának folytonos növekedése lerontja a munkásság helyzetét általában.

Saját osztály alapjaiban mészál meg a proletárdiktatura

A kommunista párt tizenegyedik kongresszusán Lenin kijelentette a pártnak, hogy a gazdasági munka legfontosabb része a felhasználandó egyének helyes megválasztásában áll. A Stalin által követett politika pedig meghazudtolja Lenin elveit.

A gyakorlatban az osztályöntudatos és szakképzett munkásokat elnyomják a gyárakban és különösen azokat a munkásokat kik a gazdasági kérdések iránt érdeklődést mutatnak. Ezeknek a helyét olyan elemekkel töltik be, kik nem törődnek a szocializmussal hanem gazdaságuk feltételül alávetik szolgálk.

Trotzki a proletárdiktatura összeomlását jósolja

Egész politikánk jobbra tolódott. Azzal a csapással, melyet a baloldali ellenzékre mértek, szabaddá teszik a direkt antiproletarizmus elemeket. A megelégedett üzemevezetők, a hivatalnokok és a kispolgárok, kik a szovjet legfontosabb pozícióit töltik be és onnan lenéznek a nagy munkástömegeket, biztos alapot éreznek talpuk alatt.

Ezek valamennyien az ujjonnan alakult kereskedőosztály tagjai, kiket a szovjet burzsoázia és a meggazdagodott parasztok támogatnak.

Ez az uralkodó osztály az összeomlás veszélyével fenyegeti a szovjetet.

Keresünk 18-25 éves fiatalembereket fizetéssel biztosítási szakma minden ágában való kiképzésre. Biztos jövő. Asigurarea Românească, Unió-utca 24.

Transilvaniai Ékszeripar Cluj, Calea Dorobanților 6.

Gyári árban készít megrendelésre legfinomabb fehér ékszer, láncot, karkötőt, gyűrűt, vésést. Marikagyűrűkből 5 százalék engedmény. Óra és ékszer javítások garancia mellett, törött aranyot vesznek.

Rádió Rádióalkatrészek Rádiószerelés Constructio mérnöki iroda Praja Unirii No. 6.

Gramofon Lepage SZÍNHÁZ-MOZI

Dohnányi fogja dirigálni a IX. szimfóniát

november hó 29-én a Magyar-utcai kétáru ref. templomban, amely egy akusztikájánál, mint hármass hájójánál fogva a legalkalmasabb ilyen nagyszabású zenei mű előadására.

A templom fűtve lesz. A monstre zené- és énekkel elhelyezésére alkalmasabb helyet nem is találhattak volna. A 120 tagú énekkarnak, amely a Zenekonzervatórium női karából és az Iparos Egyet. férfikarából van összeállítva és különösen ez utóbbinak, amely nemcsak Kolozsvárnak, hanem egész Erdélynek a legkiválóbb dalárdája, alkalma lesz éppen a IX. szimfóniában technikai tudását csillogtatni, ugyanis a IX. szimfónia előadásának legfontosabb feltétele a jó énekkar.

Sok helyen csak az énekkar hiányán mulik annak előadása, mert a zenekarra nem ró nehezebb feladatot, mint pld. az Eroica, vagy a VII. szimfónia.

Szólót éneklék: Lévy, Albisy. Dr. Fellner, Bretán.

Jegyek válthatók Lepage főtéri üzletében.

A Magyar Színház heti műsora

Kedd: Broadway.

Szerda: Csattan a csók, Operette ujdonság. Kolbay, Mende, László, Ihász. (Premier-bérlet).

Csütörtök: Csattan a csók. (C. bérlet). Péntek: Csattan a csók. (A. bérlet). Szombat fél 4-kor: Egy éj Velencében. Iljuszagi előadás. Bevezetőt tart Kende János.

Szombat fél 9-kor: Dohnányi Ernő hangversenye. (Bach, Beethoven, Chopin, Brahms, Liszt, Dohnányi, Schubert művei.) Mérsékelttel emelt helyárakkal. (Bérletszűnetben).

Vasárnap 3-kor: Piroška és a farkas, vagy A villámkirály leánya. Gyermek előadás. Vasárnap 6-kor: Bizánc. Poór Lili, Térayval, Janovics Jenővel.

Vasárnap 8 1/4-kor: Csattan a csók. (B. bérlet).

Hétfő: Finom kis lakás. Francia bohózat ujdonság először. (Bérletszűnetben. A premier bérlet helyeit az elővételi pénztár szerda déli 12 óráig fenntartja).

Ma este Broadway — hatodszor: bérletszűnetben. Az idei évad nagy amerikai sikere, a Broadway, amelynek minden szavát, minden jelenetét felváltva visszafogott lélekzettel hallgatja, vagy harsogó kacagással fogadja a közönség, ma este hatodszor kerül színre.

Csattan a csók. Holnap este Yvainnek, a modern francia operette-írás világhírű mesterének legújabb művét fogják bemutatni. Nálunk a főszerepeket Kolbay Ildikó, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár, Miklóssy Margit, Kőszegi Margit, Kiss Manyi, Leóvey Leó, Selmecci, Réthelyi, Izsó, Lantos fogja játszani.

Van-e már jegye a Dohnányi-concertre? Ma egész Kolozsváron ez a szállóige: „Van-e már jegye a Dohnányi-concertre?” Mindenütt ez a kérdés az üdvözlés után egymástól az emberek. S irigylük azt, akinek a zsebében van már a jegye a szombaton, nov. 26-án a magyar színházban tartandó Dohnányi-estére. A kinek még nincs jegye, siessen a pénztárhoz, mert lehet, hogy holnap vagy holnapután már egy jegy sem lesz a szombati estére.

Miért adják a Finom kis lakást bérletszűnetben. A Finom kis lakás telivér francia bohózat, amely nem sérti ugyan sehol a jóízűt, de szókimondó ötleteiben szabadon csapongó, itt-ott sikamlós Ezért adják hétfőn este és kedden is bérletszűnetben a Finom kis lakást.

Unió legolcsóbban fest és tisztít Cluj, telefon 8-77.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Staniolepage

HIREK

Minden szombaton

— Kérem szépen, ha már nem tessék fizetni, legalább azt tessék megmondani, mikor jöhetnek a pénzért?
— Hát mondjuk, minden szombaton.

Napoleon

életének eddig egyáltalán nem volt méltó ábrázolása a filmen. Most Abel Gance, a legjobb francia rendező elkészítette a nagy hadvezér életének olyan nagyszabású filmregényét, amely hosszú időre megoldja a Kinetográfia számára a napoleoni problémát.

Abel Gance műve nemcsak méreteinél fogva, hanem azért is jelentős, mert teljesen újszerű a technikája és sokban forradalmat jelent a filméletben.

A nagyszabású film kolozsvári ünnepélyes premijéje szerda este 9 órakor lesz.

A sajtó számára tartják fenn a helyek nagy részét, de a jegyek egy kis része a közönség rendelkezésére áll a Select pénztáránál megvásárolható.

— Ma délelőtt kezdődik a Kolozsvár város tanácsának közgyűlése. Ma délelőtt 10 óra után kezdődött meg Kolozsvár tanácsának közgyűlése, melynek tárgysorozatát ismertette a Mai Világ. A közgyűlés rendkívül érdekesnek ígérkezik. A városi tanács valószínűleg megint álmot foglal a belső telkek kisajátítása ellen és memorandumban fogja kérni a kormányt a kisajátított belső telkeknek a kisajátítás alól való mentesítését.

Ingyen divatlap a GÓLYA áruházban.

— Motorkerékpárral és gépfegyverekkel szerelik fel az osztrák csendőrszakszokat. Bécsből jelentik: Az osztrák központi csendőrpáncsnokság nap-nap után tanácskozásokat tart, melyen Schober bécsi rendőrfőnök is rendszeresen részt vesz. A tanácskozások a csendőrség újjászervezése ügyében folynak. A tervezetek szerint újabb csendőrpáncsokat állítanak fel, különösen Bécs környékén melyeket kitűnően fognak felszerelni. Az új csendőrpáncsok állandó permanenóban lesznek és belőlük állandó készenléti szakaszokat létesítenek, az úgynevezett „Überfallkommando“-kat. Az Überfallkommandók feladata az lesz, hogy július 15-iki zavargásokhoz hasonló tüntetéseket a jövőben megakadályozzák. Ezért a készenléti csendőrszakszokat gépfegyverrel és motorkerékpárokkal szerelik fel.

Utazó plaid gyapjutarok nagyválasztékban a GÓLYA áruházban.

Kibuktatják a Magyar Párt eddigi kolozsvári vezetőit az új tisztikarból

(Cluj-Kolozsvár, nov. 22.) A Magyar Párt Kolozsvár városi tagozata tisztújító közgyűlést a hó 27-én tartja. Ez a tisztújító közgyűlés miniket azért érdekelt, mert hallomásunk szerint a város magyar polgársága valóban a polgárság vezetőit fogja installálni a vezetőségbe a lemondó vezetőség helyébe, melynek csupán egyetlen tagját, (Hantos Elemér) vette fel jelöltjei sorába. Az országos pártközpont természetesen minden erejével szeretne volna a maga embezeit jelöltetni és végül meglepődött volna azzal is, ha az elnöki helyre dr. Jelen Gyulát veszi a listába a polgárság, de a polgárság, különösen a nyári országgyűlési választások alkalmával az országos központnak a dolgozó polgársággal való viselkedéséből olyan keserű ízű tanulságokat

volt kénytelen levonni, hogy a központnak ezt a propozícióját is kerekén visszautasította és Réthy Károly hentes restert kérte fel az elnöki székbe való jelöltség elfogadására.

Es amikor Réthy Károly egészségi okokból nem fogadta el a jelöltséget, dr. Paál Árpád, a magyar párt megszűnt hivatalos lapjának az „Újság“-nak máról holnapra elbocsájtott főszerkesztőjét jelölte elnökéül.

A polgárság vezetői elhatározták azonkívül, hogy tisztújítás után az országos központ előszobájában elhelyezett mai pártheliségből azonnal kiköltözködnék és a polgárság számára külön párttagozati irodát rendeznek be, hogy így a látszatát is elkerüljék a pártközpontnak való alárendeltségüknek.

Felmentő ítéletet hozott a bíróság az EMKE birtokeladásával kapcsolatos panamavádak ügyében

(Cluj-Kolozsvár, nov. 21. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék Dunca tanácsa tegnap délelőtt a földkisajátítások idejére visszanyúló bűnpórt tárgyalta, amelynek csalással és közokirathamisítással vádolt főszerelői Vajda Gábor a szomszédos Magyarokajja község jegyzője, Fendrichán Lukács főszolgabíró, Ion Suciu görög katolikus esperes, valamint Alba Danila községbeli kisbíró. A per tulajdonképpen

a falu két pártra szakadt lakosságának a földért folytatott harcából ered,

amelyben a vádat nem az ügyész képviselte, hanem mintegy százhatvan kielégített igényjogosult földműves megbízottja.

Az E. M. K. E.-nek nagy kiterjedésű birtokai voltak Magyarokajján. Az impérium átvétele után az egyesület a földeket eladta nyolcvan földművesnek olcsó pénzen, akik a földből négy holdat kaptak fejéért. A földművesek a megvásárolt földet 1921-ben birtokukba vették, mint jogos tulajdonukat. Nemsokára következett az agrárreform, melynek folyamán

az állam kisajátította az EMKE által már előzőleg eladott földeket,

a község lelkésze, főszolgabírája, kérésére azonban a földművelésügyi miniszter azonnal átcedalta a birtokot az EMKE-től vásárló falusiaknak, ugyanakkor pedig még 100 hold földet adott nekik a kisajátított állami rezervákból.

— Rendszeresen beverik az ötvös-utcai zsidóiskola ablakait. A kolozsvári ablakbeverésekben és zsidóhecekben hosszabb idő óta jóleső szünet állott be és a város zsidó lakosságának felizgott kedélye lassan megnyugodott. Ezt a békés állapotot rövid idő óta megint megbolygatták. Az ötvös-utcai zsidóiskola ablakait esténként rendszeresen beverik éretlen suhancok, kik egyik helyi iskola diáksapkáit viselik, valószínűleg jogtalanul. Ismerve Stasescu ezredes rendőrprefektus erélyét nem hisszük, hogy ezek a felelőtlen és felesleges izgalmakat okozó esinyek megtorlatlanul fognak maradni.

— A július 15-iki véres eseményekről fehérvényvet adott ki a bécsi rendőrség. Most jelent meg a bécsi rendőrség „Fehér könyve“, mely rávilágít a július 15-iki véres bécsi eseményekre. A rendőrség ebben a könyvben meszkodni próbál és az előfordult vérengzésekért való felelősséget a szociáldemokrata pártra akarja tolni. A rendőrség fehér könyve szerint a tüntetők

A falu másik százhatvan igényjogosult lakosa, akikkel a földreform alkalmával szintén kielégített az agrárbizottság, megígylette, hogy a másik nyolcvan lakos az EMKE-től olcsón vásárolt földek mellett még újabb száz holdhoz jutott és ezért minden eszközt igénybevetett, csak hogy megsemmisítsék a miniszter birtokbáradási határozatát.

Miután a legfelsőbb agrárbizottság is jóváhagyta a földművelésügyi miniszter döntését egy szép napon

azzal álltak elő, hogy a község vezetői panamával szereztek meg a száz hold földet.

Ilyen címen bűnvádi feljelentést is adtak be az ügyészséghez, ez azonban elejtette a vádat, de a vádat emelők folytatták a pert, csalással vádolva meg a község vezetését.

A tegnapi tárgyaláson

több mint hetven tanu jelent meg a vádolók részéről,

akik bizonyítani igyekeztek a vádirat egyes pontjait.

A per vádlottjai tagadták a vádpontokat és a minisztérium, valamint a legfelsőbb agrárbizottság döntéseire hivatkoznak, amelyek fedik a való helyzetet és még csak szándékukban sem állott megkárosítani bárkit is a községben.

A bíróság a tárgyalás eredménye alapján az összes vádlottakat felmentette, kimondva, hogy a község előjárói mindenben kifogástalanul jártak el.

ról már fegyverekkel felkészülve indultak el és „Önvédelemből cselekedtek“ felírású röpiratokat hoztak magukkal. A lövöldözést szociáldemokrata részről kezdték, amennyiben a város háza egyik ablakából lelőttek egy rendőrszövetséget. Az igazságügyi palota ügyésznél a rendőrség állítólag több szociáldemokrata párttagot ismert fel, kik részt vettek a tüzoltóság munkájának megakadályozásában. A rendőrség tagadja a szociáldemokrata párt vádjait, hogy dumadum golyókkal lövöldözött a tömegre és azt állítja, hogy szabályszerű 1895-ös Manlicher-fegyverekhez való élelőtényt használt fel a tömeg szétoszlására.

SELECT MOZGÓ

E hó 23-án,
szerdán este 9 órakor
mutatja be

ABEL GANCE

történelmi freskot,
rendezte:

Abel Gance

a „J'accuse“ szerzője

Azon kevés jegyet,
mely ezen diszleá-
dásra még megmaradt,
a Select Mozgó pénz-
táránál árusítjuk.

Nagyított zene-
kar! -- Kórus!

Monopol Artafilm
1927-es produkció!

BCU Cluj Napoca

Pancser a Sporttelepen.

— Mi az Pancser, maga a sporthoz is hozzájárul?

— Közkívánatra, hetenként egyszer.

— Szép, hogy maga a sporttelepre is jár.

— Ki jöttem, mert hallottam, hogy a futballpályán boxmeccseket tartanak minden vasárnap, én pedig nagy híve vagyok a boxolósportnak.

— No akkor nagy élvezete lesz, Pancser! Szívesen szolgálak szakszerű felvilágosításokkal.

— Mondja kérem, miért nem kezdik még az 1 órára hirdetett mérkőzést? A Haggibborból már látok vagy 6 embert, de hol van az Academia?

— Hát nem tudja, kedves Pancser, hogy az Academia csapata pontatlan?

— Na végre kezdődik a játék. De miért akadályozza a bíró, hogy a játékosok egymásnak menjenek? Hisz ez a bíró nem érti a dolgot!

— Igaza van kedves Pancser ur, ez a bíró kivétel, ez nem ismeri a szabályokat. A többi bírónál elv: csak a fejét...

De azért a lábának is kijut.

— Mi az gölt lőtt a Haggibbor? Hát történnék még csodák?

— Unom már ezt a botránymentes játékot, mondjon inkább egy jó sportviccet.

— Hát nem vicc az, hogy a Haggibbor győzött? No, csak hogy ezt is megértük! Hát most mi következik?

— Ugynevezett derbymeccs. De mi ez, miért bíraskodik kabátban az a bíró?

— Nem mer dresszbe öltözni, attól fél, hogy ruhát kap.

— Mondja, miért tapsol a közönség?

— Nem látta, hogy Raki üres kapu mellé rugta a labdát? Hát nem igazi művészet ez?

— Ja vagy úgy? De miért sántít az a Krieshoffer?

— Abban sántikál, hogy gölt rugjon a KAC-nak. Kabalából teszi, mert a KAC csak úgy tud nyerni, ha az első gölt ő kapja. Na végre sikerült. Tempó Ronia!

— Talán Románia?

— Dehogy! Hát nem látja, hogy a csapatnak hiányzik a közepe?

— És KAC? Annak se eleje, se hátulja!

— Jaj, a Bába gölt rugott. Ki az a kerekeslagos ur, aki a tribünön torzakadtából hurráz és tapsol?

— Az a szövetségi mindenholnan kiküldött. Jó példával jár elől.

— Most már mindent értek. De úgy látszik, a kabala nem vált be?

— Kikapott a KAC! Nagy lesz holnap a Kacenjammer!

— És mondja, kedves Pancser, mit mondanak a vasutas-pályáról megérkezett drukkerek? Ott volt boxolás is kiállítás is, verekedés is és más látványosságok!

— Kér, hogy nem láttam, de ami késik, az nem mulik. Jövő héten, a

KAC-Universitatea meccsen találkozzunk.

— Ebben maradunk.

— Pardon, Pancser ur egy szóra. Hol vette az a csatár remek harisnyáját?

— Hát nem tudja? Ilyen finom holmit Lászlónál vesznek a

Főtéren.

— Jó, hogy tudom. Mert akkor nála maradok.

Ügyvédi határidő napló 1928.

LEI 480—

LEPAGE

A mérnöki vezetés híján álló kolozsvári gázgyár a robbanás veszélyének teszi ki a város lakosságát

(Cluj-Kolozsvár. nov. 22.) A kolozsvári gázgyár ügyében rövidesen újabb fordulat fog előállni. A városi tanács jogügyi osztálya bíróságra kívánja megállapítani a gázgyári társaság mulasztását, melyel kimerítették a szerződéshez fűződő tényét és jogot adnak arra a városnak, hogy rögtön, a szerződés lejártá előtt házikezelésbe vegye a gyárüzemet.

A bírói vizsgálat előtt azonban egy újabb szakértői vizsgálatnak volna helye, mely nagyon érdekes megállapításokkal támogatná a bírósági szemle munkáit.

Eddig mindössze csak arról írt a napi sajtó, hogy a gázgyár a legelhanyagoltabb állapotban van, de arról még senki sem írt, hogy a gázgyár a legnagyobb veszélynek teszi ki a város polgárságát.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a gázgyári üzem egyik külön szakértőjével, ki a következőket mondotta a gyár által okozható veszélyekről:

— A gyárnak jelenleg egyetlen mérnöke sincs Kolozsváron és a gázgyári üzem egy gázmeister és a fő-

könyvelő vezetése alatt áll.

A gázkemencék teljes leromlott állapota és a tönkrement gázometer mellett bármikor robbanás állhat elő, mely a legnagyobb mértékben veszélyeztetheti a város épségét.

— A robbanás veszélyét még inkább elősegítik a teljesen átluggatott gázvezetékek, melyek révén nem a maximálisan 8 százalék, hanem 30—40 százalékos gázvesztesség áll elő.

— A gázszivárgások folytan bármikor robbanás keletkezhet, mely egész városrészek pusztulását idézheti elő.

— Az egész gázgyári üzem újraszervezése vált szükségessé, mert a racionalizált új társaság, mely tulajdonképpen még mindig csak a régi belga társaságnak a strobmanja, nem végzett semmit sem el a vállalt újépítési munkákból és mindössze csak az épületet tartarozták kisse.

— A gázgyári társaság a gyár volt igazgatójának Steinberg Georgenak sem engedélyezte a szükségessé vált javítási munkálatokat és nagy része van abban, hogy a gyár berendezése annyira tönkrement.

Braziliában keresett orvosi praxist folytat egy kolozsvári gyógyszerész

(Cluj-Kolozsvár, nov. 22.) Herschdörfer Rezső volt kolozsvári gyógyszerész több évi kondíciósodás után előbb gondnoka lett, majd bérbe vette a tordai Gerő-fele patikát. Herschdörfer itt megismerkedett az elhunyt tulajdonos sógornőjével, s e barátságának rövidesen házasság lett a

vége s egy szép nap Herschdörferék elhatározták, hogy másutt fogják megpróbálni színes terveik megvalósítását. Pénzzé tettek minden értéktárgyukat, hajóra ültek s kimentek Braziliába s Santa Cruzban állapodtak meg.

Igen ám, de Braziliában sem olyan

arany az élet, mint ahogy azt itthon elgondolja az ember. A mi pénzértükünk szerint egy közel négyszáz ezer lej értékű árukészlete volt Herschdörfernek a santa cruzi patikájában, tehát nem is oly kis patika lehetett, de még sem tudott annyit keresni, hogy elég legyen a már megszaporodott kis családnak. Felszedték újra sátorfájukat s Santa Cruzból átmentek egy másik területre, Estacae Maratába. A gyógyszerészet azonban itt sem jövedelmezett többe, a milreisek nem gyarapodtak. Braziliában azonban, ha kevés is a pénz, de legalább nagy a szabadság. Nagyobb, mint akár az Egyesült-Államokban. Ha valaki nem boldogul egyik pályán, lefizesi a kirótt adót s azt a mesterseget üzheti, amit épen akar. Így lett Herschdörfer gyógyszerészből orvos s amint egy nemrég kelt levelében írja, két évi próbálgatás, keserűség után most már kezd szépen fejlődni orvosi praxisa. No nem úgy, hogy vagyont gyűjtsön belőle, de már megélhet a keresetéből feleségével s két kis gyermekével. És ott már ez is szép.

Még sok érdekes dolog van a levelében. Elmondja Herschdörfer, hogy az ötletet, amely az orvosi pályára vitte, egy szabótól kölcsönözte, aki leróva a szükséges taxákat már 30 éve folytatja az orvosi mesterséget anélkül, hogy valaha is tanulna volna ezt a tudományt.

Egy lakatosmester, aki később szintén orvos lett, mintegy 50000 dollár vagyont hagyott hátra halála után. Így kísérli most ő is a szerencsét, hátha sikerülni fog. Egy kis politikával is fűszerezi levelét. Azt írja, hogy Braziliában napirenden vannak a forradalmak. Ezek azonban nem európai értelemben vett forradalmak, hanem néhány embernek a rablógarázdálkodása valamelyik vidéken, ahol jól összeharcsolnak, aztán tovább állanak. Az sem utolsó dolog, hogy községeitől pár lépésre egy őserdő van, ahol szabadon gyönyörködhetnek a fákon ugrándozó vad-majmokban.

Hanem ez a nagy szabadság sem tudja elfelejteni velők a régi hazát. Összehajolva feleségével sok holdas estén küldik haza a sóhajukat Erdély bércei közé. Mert hiába, mégis csak fáj olyan messze lenni szeretteinktől.

Herschdörferéknek Kolozsvárt kitérjedt rokonságuk van s Erdély városában is sok felé ismerik ezt a nemrég még közöztünk élt fiatal gyógyszerészt, akinek sorsfordulásáról most annál szívesebben vehetnek tudomást, mert sok vergődésük után végre ez az első megnyugtató hír róluk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
STR. IORGA (v. JÓKAI-UTCA) 10
Telefonszám; 875.

Előfizetési ár: egész évre 500 lej.
fél évre 280 lej.

Egy szoba, előszobás lakás üresen kiadó, lehetőleg garcon embernek. Cím a kiadóban.

Jó állapotban levő télikabát olcsón eladó. Cím: a Buffetben, Strada Regine Maria 39.

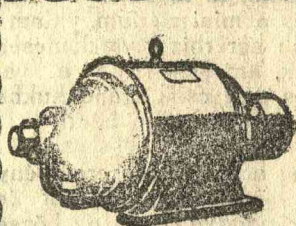
Iskola szomszédságában eladó egy tavaly épült új ház, mely áll 2 szobából és nyári konyhából. Azonnal beköltözhető. Cím: Györgyalvi-utí uttelep 847 számú utca, 5-ház.

Keresek üzleti berendezést, 9—10 m állványt rövid beosztással és egy 2—3 m hosszú puldot. Cím a kiadóban.

Accumulator sav

vegytisztá kénsv,
destillált víz
legolcsóbban

Segesváry és Társai
nál Cluj, Cateea Victoriei 10.

Bergmann Elektrizitäts Werke A. G.

Berlin N. 65.

Generatorok, Motorok, Transformatorkok, Ventilatorok,

Turbinák. Kábelek, izolált és

szabad vezetékek. Eredeti

BERGMANN csövek,

kapcsolók, biztonsági

tékok.

Égők!!

Vasalók,

főző és sütő

készülékek, rechok

Minden néven nevezendő szerelési anyagok

R a d i ó k

Erdélyrészi vezérképviselő:

ELECTRO-COMERT Strada Reg.

Maria 35.

Telefon: 81.